

1. KULTÚRGRUND

Örömvárosi történetek a kortárs képzőművészet nyelvén

TÖLGYESI GÁBOR

2017. október 1., vasárnap 10:58, frissítve: vasárnap 11:11

Hozzászólók

„Sztehlo dzsentrícsaládból származott, katonatiszti, olykor vitézi titulussal is felruházott rokonai voltak. Eleinte ő bújtatta a zsidó gyerekeket otthonukban. Azt mondta, ha a nyilasok megjelennek, hogy nem rejtegetnek-e zsidókat, mondják azt, hogy én, kérem, vitéz ez meg az vagyok, hogy jut ilyen az eszükbe!? Így a gyerekek 95 százaléka megmenekült, sokaknak azonban a szülei meghaltak. Az árván maradottakat az elmenekült nagyiparosok budai villáiban helyezte el Zugligetben. Ide kerültünk mi is a bátyámmal.” Sárközi Mátyás író tavasszal ekként idézte fel lapunknak Stehlo Gábor evangélikus lelkész gyermekvárosát, a Gaudiopolist, azaz az Örömvárost, amelynek lakója volt Orbán

Ottó költő és Oláh György Nobel-díjas vegyész is. (Sztehlo a vészkorszak idején mintegy kétezer zsidó gyermek és felnőtt életét mentette meg.) Az 1950-ig működő gyermekotthon minden olyan gyermeket igyekezett befogadni, aki a háború miatt elveszítette szüleit, otthonát, de társadalmi kísérlet is volt, a demokrácia újratanulásának fókuszában a közösség, a munka, a játék és az evangélium állt. Radványi Géza Valahol Európában című filmjét is a Gaudiopolis ihlette; számos szereplője a gyermekköztársaság lakója volt.

A Gaudiopolis a kerettörténete a péntektől november 5-ig tartó Off-biennále összművészeti fesztiválnak, ennek részeként nyílt meg a Blinken OSA Archívum Centrális Galériájában a Valahol Európában című tárlat is, amely korabeli dokumentumokon és kortárs műveken keresztül mutatja be a gyermekköztársaság mindennapjait. A budafoki Art Quarter Budapest Projectspace kiállítóterében az Egy elrontott múlt előrejelzése című kiállítás látható, amely a jobb közösségekről szóló utópiákat veszi górcső alá, míg a pécsi Reggeli galérijaszintjén A kút és az inga című tárlat a jövőt illúziók nélkül láttatja.

Az „off”, azaz a fősodron kívüli, független művészeti szcéna fesztiválján épül fiktív léggvár, lesznek köztéri szobrok újraértelmező akciók és művészetpedagógiai programok, míg a táncházmozgalom előtt egy folk-art-punk zenekar tiszteleg. Aki többet szeretne megtudni a szem- és elmenyitogató programokról, annak érdemes a fesztivál [honlapját](#) böngésznie.

Ennek a cikknek a nyomtatott változata a Magyar Nemzetben jelent meg. A megjelenés időpontja: 2017.09.29.

fesztiválképzőművészetGaudiopolisOff-biennáleSztehlo Gábor